

Presentació de l'iBitàcola “L'Alfabetització informacional entre l'alumnat universitari. Anàlisi de les competències informacionals entre l'alumnat de la Universitat de les Illes Balears”

Fundació IBIT

Conselleria d'Innovació, Interior i Justícia

Dijous 25 de febrer 2010

La col·lecció iBitàcoles

La Fundació IBIT (Fundació Illes Balears Innovació Tecnològica), dependent de la conselleria d'Innovació, Interior i Justícia, es constitueix com un centre dedicat a l'anàlisi, desenvolupament i promoció de les noves tecnologies amb l'objectiu final d'impulsar i augmentar la societat del coneixement i de la informació a les Illes Balears. A l'àmbit de l'estudi i la difusió de la cultura lligada a les tecnologies de la comunicació, la Fundació IBit, en el marc del Pla Avanza i a través de l'OBSI, l'Observatori Balear de la Societat de la Informació, edita la col·lecció iBitàcoles. L'objectiu d'aquesta col·lecció és de difondre el coneixement sobre els usos de les Tecnologies de la Informació i de les Comunicacions en diferents sectors i àmbits socials. Els volums editats dins la col·lecció iBitàcoles són els següents: *Les TIC i els menors a les Illes Balears*, *Les TIC i els joves a les Illes Balears*, *El Pla Aníbal*, [E1](#) *ciberassetjament entre els joves* i *L'Alfabetització digital entre l'alumnat universitari*.

Sisè volum de la col·lecció

El treball que avui es presenta, és el sisè llibre de la col·lecció i està dedicat a “L'Alfabetització informacional entre l'alumnat universitari. Anàlisi de les competències informacionals entre l'alumnat de la Universitat de les Illes Balears”. L'estudi pretén, a través de l'anàlisi de les dades que es desprenen d'una enquesta especialitzada efectuada entre els alumnes de la Universitat de les Illes Balears, conèixer el grau de competència dels universitaris a l'hora de cercar i accedir a la informació, la capacitat d'ús eficient d'aquesta informació o la capacitat de conèixer la seva fiabilitat. Així mateix, el grau de comprensió del context econòmic, legal i social que envolta l'ús de la informació.

Autors

L'estudi ha estat efectuat pel Grup de Recerca Educació i Ciutadania del Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació de la UIB, a càrrec dels autors Mercè Morey, Bartomeu Mut, Rubén Comas i Jaume Sureda, sota la direcció d'aquests dos darrers autors.

Objectiu de l'estudi i mostra

Els autors de l'estudi parteixen del fet que, ara com ara, l'ensenyament no es pot centrar només en proporcionar continguts sinó que, d'acord amb els canvis de que es venen succeint al llarg de les darreres dècades, es tracta també de formar en les estratègies que permetin arribar a aquests continguts d'una manera eficient. És a dir, saber trobar, seleccionar, desxifrar, interpretar aquests continguts i, a continuació, transformar-los en coneixement. Objectiu que coincideix amb la posada en marxa de l'Espai Europeu d'Educació, que emfatitza l'autonomia de l'alumnat i el metaaprenentatge. L'objectiu final és poder, després, posar en marxa estratègies que millorin les destreses dels estudiants a l'hora d'accedir i manejar la informació.

L'enquesta entre l'alumnat de la UIB es va efectuar el mes d'octubre del 2009. El qüestionari va ser emplenat voluntàriament per 971 alumnes (del total de 11.389 amb que compta la UIB). Es va considerar que totes les facultats i cursos hi estassin representades.

Resultats

Quasi la meitat dels alumnes només cerquen informació en català o castellà. Entre les dades aportades pels universitaris destaquen, en primer lloc, algunes de caràcter previ: la immensa majoria de l'alumnat de la UIB, el 95,8%, disposa d'accés a Internet des de casa seva mentre que la majoria (74,7%) afirma que ara fa servir Internet més que durant el Batxillerat. D'altra banda, un 43,1% afirma que mai no fa una cerca d'informació per a usos acadèmics en un idioma que no sigui el castellà o el català.

Hàbils en la cerca a Internet, però no en les biblioteques. La principal eina de recerca emprada pels alumnes a l'hora de documentar-se són els motors de cerca, els cercadors d'Internet: un 89,9% diu que els utilitza "sempre" o "sovint". En canvi, un 43,4% destaca que "mai" o només "de vegades" emprà el catàleg de la biblioteca de la Universitat a l'hora de cercar informació per elaborar els treballs. Conseqüentment, quasi el 70% dels estudiants opina que té coneixements bons o molts bons a l'hora de cercar per Internet, però només es considera així menys d'una tercera part (28,8%) a l'hora de cercar en biblioteques. De fet, més de la meitat dels estudiants enquestats no han estat capaços d'identificar correctament una referència bibliogràfica.

Només un 14% diversifica cercadors i contrasta la informació. Més del 30% dels universitaris enquestats afirma que la referència que aporta més fiabilitat a una pàgina web és l'autor, seguida de la data d'actualització. Però un 17,1% reconeix que no fa servir cap indicador per destriar aquesta fiabilitat. Més d'una quarta part dels estudiants (28,3%) indica que, quan recorre a un cercador, sol agafar els 3-5 primers resultats. Només un 14,3% diu anar més enllà, recórrer a cercadors diferents i contrastar la informació. Cal destacar també que, a l'hora de cercar més documentació sobre un tema específic, el 64% de l'alumnat demostra saber quina secció s'ha de consultar i es refereix a la bibliografia, tot i que crida l'atenció que quasi una

quarta part (23,7%) indiqui que s'adreçaria a l'índex del llibre. A més, un 32,4% reconeix que desconeix a quina secció d'una revista acadèmica enviaria un article determinat.

Saber quan i com citar les fonts: una de les gran mancances.- La referència a les fonts documentals en els treballs dels estudiants és, segons els autors de l'estudi, una de les grans mancances o punts febles dels estudiants universitaris. Així, un 84,5% dels alumnes, en el cas d'una imatge o taula feta dins un treball, no indica mai "Font: elaboració pròpia". En línies generals, es desconeix també com citar les fonts emprades i, a més, quasi un 70% (69,3%) de l'alumnat universitari admet que, al menys una vegada, ha copiat fragments o textos sencers sense citar la font.